

School Wide Positive Behavior Support in Nederland

Sui Lin Goei

Inleiding

Goed gedrag kun je leren!¹ Met deze pakkende uitspraak maakte het Nederlandse onderwijs ongeveer vijf jaar geleden kennis met *School Wide Positive Behavior Support* (afgekort SWPBS²). Pioniers bezochten in 2009 vanuit verschillende kennisorganisaties en jeugdzorginstellingen het jaarlijkse congres van de Amerikaanse *Associaton for Positive Behavior Support* (www.apbs.org) en de Universiteit van Oregon, de bakermat van de Amerikaanse pioniers van SWPBS. De eerste PBS-coaches, werkzaam bij onder andere PI Research, Yorneo, hogeschool Windesheim en hogeschool Fontys, werden opgeleid in Oregon en Nederland en stonden aan de wieg van SWPBS in Nederland. Nu is het tijd om je af te vragen wat een kleine vijf jaar SWPBS in Nederland heeft gebracht. Veel onderwijs- en zorgprofessionals omarmden SWPBS vaak kritiekloos. Ook zijn er sceptici; het is

te gedragsmatig en het belonen van gedrag wat leerlingen toch uit zichzelf goed moeten doen, stuit menig leraar tegen de borst. Is het inderdaad hét (kant en klare) antwoord op de strijd tegen gedragsproblemen op school (Louwe, 2013)? In deze eerste bijdrage van dit themanummer rond SWPBS eerst een korte schets van SWPBS, waarna SWPBS wordt gepositioneerd binnen de (schoolbrede) aanpakken voor gedragsproblemen en sociaal emotioneel leren. Vervolgens wordt ingegaan op de stormachtige ontwikkeling van SWPBS in Nederland en het thans resulterende Nederlandse SWPBS landschap, om afsluitend te opperen wat SWPBS nodig heeft in Nederland, dan wel Europa.

SWPBS

SWPBS, ontwikkeld in Amerika in de jaren '70 en '80, is een schoolbrede benadering gericht op het onderwijzen en versterken van positief gedrag en het creëren van een positief leerklimaat. Deze benadering wordt gezien als een effectieve manier om gedragsproblemen te verminderen, leerprocessen te optimaliseren en te werken aan een positieve en gezonde leeromgeving. In de Verenigde Staten wordt SWPBS in minstens 44 staten op 18.277 scholen³ ingezet, met goede resultaten. SWPBS leert leraren dat ze allerlei gedragsproblemen in hun klas en in de school als geheel kunnen voorkomen door hun leerlingen gewenst gedrag expliciet aan te leren en de leerlingen allerlei oefenmomenten aan te bieden. Prin-

1. Het is ook de titel van het eerste Nederlandse boek over SWPBS, een vertaling van het Amerikaanse boek *Best Behavior: Building Positive Behavior Support in Schools* (Golly & Sprague, 2009).
2. In Amerika is SWPBS onder meerdere namen bekend, zoals:
  - SWPBS: Schoolwide Positive Behavior Support
  - PBIS: Positive Behavioral Interventions and Support
  - PBI: Positive Behavior Interventions in Schools
  - PBS: Positive Behavior Support
  - Best Behavior: de naam die Sprague en Golly (2005) geven aan hun variant van SWPBS.In Noorwegen en Denemarken gebruiken ze het acroniem PALS. PALS is een Noorse afkorting voor *Positive Behavior, Learning Environment and Interactions in School* (Sørlie & Ogdén, 2007).

3. Zie voor het aantal scholen www.pbis.org.